

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Mazowiecka Chorągiew Harcerzy

ul. Ursynowska 36/38 lok. 3
02-605 Warszawa

Druhu!

Chcesz zostać opiekunem próby na stopień instruktorski, a zadanie, które przed Tobą stoi, nie jest łatwe. Próba często nie jest krótka, a w jej trakcie masz być drogowskazem i wsparciem dla swojego podopiecznego.

Bycie opiekunem to bardzo ważna funkcja. O otwarciu bądź zamknięciu próby instruktorskiej wnioskuje do Komendanta Chorągwi Komisja Instruktorska, jednak swoją decyzję opiera ona przede wszystkim na opinii opiekuna. To Ty będziesz ręczył, że Twój podopieczny jest gotowy samodzielnie pełnić funkcje wychowawcze. To Ty będziesz znał kandydata najlepiej w trakcie spotkania z Komisją i Twoja opinia o jakości zrealizowanych zadań, jak i prezentowanej przez kandydata postawie w trakcie próby, będzie kluczowym źródłem informacji dla Komisji. Zastanów się więc dobrze zanim zgodzisz się być opiekunem - to piękna służba, ale i wielka odpowiedzialność.

Jak dużo czasu i uwagi trzeba poświęcić podopiecznemu? To nie jest z góry ustalone, ale pewne jest, że trzeba pracować tyle, ile on potrzebuje. Ocena faktycznych potrzeb podopiecznego oraz Twoich możliwości jest Twoim zadaniem, ale my, w trosce o dobro kandydatów, zalecamy, aby nie podejmować się prowadzenia więcej niż dwóch, ewentualnie trzech, prób jednocześnie. Nie bierz na swoje barki więcej niż jesteś w stanie rzetelnie i w pełni odpowiedzialnie udźwignąć.

Równocześnie musisz odpowiedzieć sobie na pytanie, czy jesteś w stanie być wystarczającym wsparciem dla kandydata. Jeżeli jesteś drużynowym kandydata, to sprawa jest oczywista, ale jeśli jesteś opiekunem, który nie jest drużynowym podopiecznego, powinieneś zastanowić się, czy Twoje doświadczenie i wiedza instruktorska są adekwatne do potrzeb kształceniowych kandydata oraz jego obecnej sytuacji.

Mamy nadzieję, że wszystkie kwestie, o których wspomnieliśmy wyżej, już rozważyłeś i wiesz, że zarówno możesz, jak i chcesz, być opiekunem. Doskonale Cię rozumiemy, bo wiemy, że nie ma większej radości instruktorskiej niż obserwowanie swoich podopiecznych, którzy przerastają Cię w harcmistrzowskim fachu. Poniżej znajdziesz kilka wskazówek, które może pomogą Ci tego doświadczyć.

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Mazowiecka Chorągiew Harcerzy

ul. Ursynowska 36/38 lok. 3
02-605 Warszawa

1. PRZED OTWARCIEM PRÓBY

a. Poznaj kandydata na swojego podopiecznego oraz środowisko, w którym ma realizować próbę;

Nie sposób wyobrazić sobie drużynowego prowadzącego próby na stopnie harcerzom, których nie widział na oczy. Podobnie nie można być opiekunem człowieka, o którym nic się nie wie. Wasze wzajemne poznanie się pozwala na sensowne rozłożenie akcentów i dopasowanie stopnia trudności próby oraz zbudowanie zaufania koniecznego do stworzenia i zrealizowania owocnej współpracy.

b. Wytlumacz kandydatowi o co chodzi z byciem instruktorem (sens pełnienia służby instruktorskiej i realizacji próby - co ona mu da itp.).

- i. Porozmawiaj z kandydatem o tym, czym jest służba instruktorska i jak wygląda próba. Niech ta rozmowa będzie dla niego inspirująca. Niech wyjdzie z niej z pełną jasnością co do powodów oraz sposobu zostania instruktorem, a także tego, co to w ogóle znaczy być instruktorem. Przygotowując się do realizacji tego zadania możesz zajrzeć do regulaminów oraz porozmawiać z doświadczonymi instruktorami.
- ii. Okres przed otwarciem próby to czas na to, żeby porozmawiać z kandydatem, jak odnajduje się w założeniach ideowych naszego Związku. Pamiętaj jednak, że jesteś wskazidrogą, a nie sędzią. To kandydat sam powinien ocenić, czy jest gotów reprezentować nasze wartości.

c. Wspólnie przygotujcie próbę

- i. Przedyskutuj z kandydatem swoje obserwacje dotyczące jego cech, postawy i jego dotychczasowych działań w danym środowisku, w szczególności skupcie się na potrzebach kształceniowych kandydata.
- ii. Korzystając z karty próby, przeprowadźcie wspólnie analizę stanu i potrzeb środowiska.
- iii. Na podstawie wniosków z dwóch poprzednich punktów opracujcie razem kilka zadań, które pomogą kandydatowi zdobyć kompetencje wymagane na stopień, i które równocześnie będą odpowiadać na potrzeby środowiska.
- iv. Planując zadania pamiętaj, że powinny one pokrywać swoim zakresem pełen zakres kompetencji wskazany w wykazie kompetencji instruktorskich. Jeżeli kandydat ma już jakieś kompetencje, to zadanie w tym obszarze może nie być konieczne.
- v. Pamiętaj, że zadania muszą być mierzalne i określone w czasie.
- vi. Do każdego zadania dobierzcie właściwy miernik - czyli wskaźnik na podstawie którego będzie można stwierdzić, że zadanie udało się zrealizować oraz materiały potwierdzające.
- vii. Pamiętaj, że to kandydat będzie realizował próbę, więc musi być przekonany do ustalonych zadań.
- viii. Pomóż kandydatowi wybrać lektury, czerpiąc przede wszystkim z literatury harcerskiej.

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
Mazowiecka Chorągiew Harcerzy

ul. Ursynowska 36/38 lok. 3
02-605 Warszawa

d. Przygotujcie plan współpracy kandydata z opiekunem

- i. Zaplanujcie częstotliwość spotkań/kontaktów, może od razu konkretne terminy.
- ii. Zaplanujcie, w realizacji których zadań przewidujecie Twój bezpośredni udział.
- iii. Zaplanujcie, w jaki sposób będziecie podsumowywać wykonanie zadań oraz monitorować postęp w realizacji próby.

e. Przygotuj opinię o kandydacie

Po wykonaniu poprzednich kroków przemyśl ponownie swoją ocenę kandydata, jego cech oraz umiejętności i spisz je w takiej formie, żebyś mógł pokazać tę opinię najpierw jemu, a później Komisji Instruktorskiej. Radzimy przy tym skorzystać z dokumentu pt. "Instrukcja sporządzania opinii".

f. Wskaż kandydatowi drogę w labiryncie formalności

Upewnij się, że kandydat wie, jak dopełnić wszelkich wymagań formalnych związanych z otwarciem próby (terminy, dokumenty, tryb zgłoszenia itp.).

2. NA SPOTKANIU OTWIERAJĄCYM PRÓBĘ

a. Pozwól mówić kandydatowi, słuchaj uważnie jego i członków KI

- i. Słuchaj co mówi kandydat i co mówią członkowie Komisji Instruktorskiej - w trakcie realizacji próby to Ty jesteś "przedstawicielem" Komisji dbającym o jakość jej realizacji oraz o poziom kandydata.
- ii. Po spotkaniu poświęć podopiecznemu czas na wymianę wrażeń i wyjaśnienie ew. wątpliwości.
- iii. W razie potrzeby pomóż mu nanieść ustalone z Komisją poprawki do próby.

3. W CZASIE TRWANIA PRÓBY

a. Wprowadź podopiecznego w arkana metody harcerskiej

Próba instruktorska jest podstawową formą kształcenia instruktorskiego. Twoim zadaniem jest zadbanie o rozwój wiedzy, umiejętności i wycucia metodycznego - adekwatnie do potrzeb podopiecznego i celów kształcenia instruktorskiego. Pamiętaj o naturalności oddziaływania - stwarzaniu warunków do rozwijania kompetencji adekwatnie do faktycznych potrzeb środowiska i możliwości podopiecznego. Omawiaj z podopiecznym sytuacje wychowawcze, które ujawnią się w trakcie próby. Zachęć go do udziału w kursie instruktorskim.

b. Bądź obecny

Daj podopiecznemu przestrzeń na samodzielność, ale zapewnij poczucie wsparcia. Zapytaj kandydata w czym konkretnie mu pomóc lub czy chce, żebyś był obecny na jakimś wydarzeniu/akcji.

c. Utrzymuj stały kontakt z podopiecznym i bądź gotów do wsparcia go

Od czasu do czasu zapytaj podopiecznego, jak mu idzie. Pamiętaj, że jest różnica pomiędzy wyciągnięciem pomocnej dłoni, pokazaniem się z daleka czy ciągnięciem za rękę. Powinieneś zawsze starać się robić to pierwsze -

Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
Mazowiecka Chorągiew Harcerzy

ul. Ursynowska 36/38 lok. 3
02-605 Warszawa

pomagać.

d. Śledź postępy próby, realizuj plan współpracy

- i. Omawiaj z podopiecznym wszelkie istotne wydarzenia i sytuacje wychowawcze, które dzieją się w trakcie próby.
- ii. Regularnie podsumowujcie realizację zadań.
- iii. W razie potrzeby zasugeruj podopiecznemu korektę próby lub spotkanie z Komisją w celu omówienia jej dalszego biegu.

4. PRZYGOTOWUJĄC SIĘ DO ZAMKNIĘCIA PRÓBY

a. Przeprowadź ewaluację próby

- i. Podsumujcie wspólnie całość kształtu próby, zapytaj się podopiecznego, co mu dała próba, czy nauczył się tego co założyliście, czy coś by zrobił inaczej?
- ii. Zaproponuj podopiecznemu, aby spisał wstępny raport z realizacji próby, w razie potrzeby pomóż mu to zrobić i na pewno przeczytaj go przed wysłaniem do Komisji.

b. Przygotuj podopiecznego do pozytywnego przejścia kolokwium

Przejrzyj razem z podopiecznym listę pytań, zarezerwuj czas na przedyskutowanie wątpliwości.

c. Pomóż dopilnować formalności

- i. Pomóż kandydatowi sprawdzić kompletność materiałów - pamiętaj o opinii hufcowego oraz komplecie materiałów potwierdzających wskazanym w karcie próby;
- ii. Przypomnij podopiecznemu o rozliczeniu wszelkich zobowiązań (np. wobec Okręgu, hufcowego itp). przed zgłoszeniem się na spotkanie z Komisją.

5. NA SPOTKANIU ZAMYKAJĄCYM PRÓBĘ

a. Pozwól mówić podopiecznemu, słuchaj go uważnie

To nie Ty zamykasz próbę! Twój podopieczny powinien być przygotowany i potrafić "obronić" swoje stanowisko i działania realizowane w trakcie próby w rozmowie z członkami Komisji.

b. Podziękuj podopiecznemu i pogratuluj mu!

Może raz na jakiś czas skontaktujesz się ze swoim "byłym" podopiecznym i sprawdzisz, co słychać u niego i w jego środowisku?

Nie oczekuj, że Twój podopieczny stanie się kopia Ciebie. Dobry mistrz nie wtłacza uczniowi do głowy swojego światopoglądu, ale zachęca i motywuje do własnych przemyśleń. Twoim najlepszym narzędziem będzie braterska relacja. Spróbuj pomóc mu, żeby jego osiągnięcia były jeszcze większe niż Twoje.

Powodzenia!
Czuwaj!

Komisja Instruktorska MChH-y